

Fotball i skyggen av Kilimanjaro

SIDEBLIKK

D

DEBATT

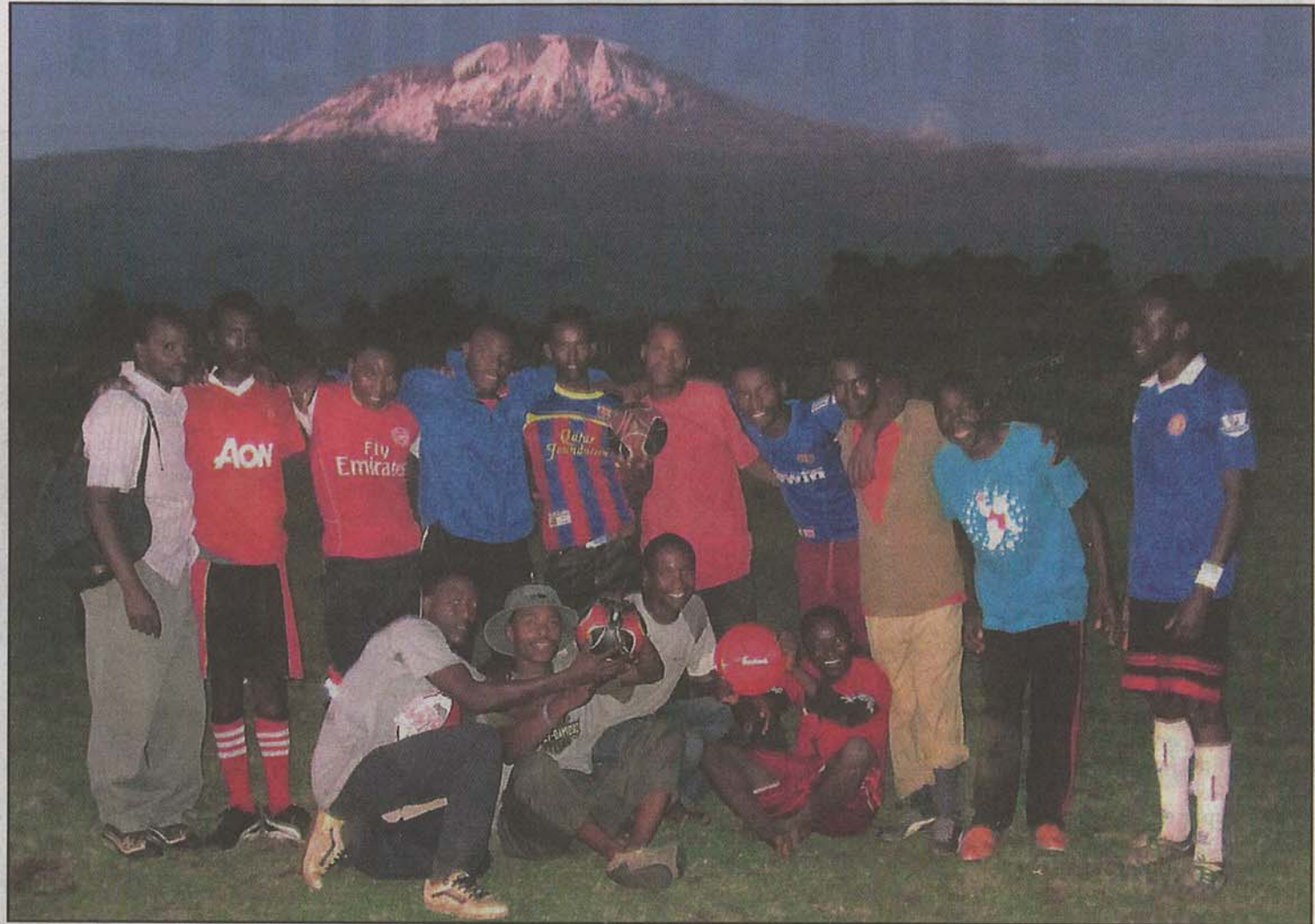
Jens Olai Jensen

Fotballklubbene i mitt hjerte holder til i Chagga-landsbyer 1800-meter over havet i Kilimanjaro. Her er jeg blitt kjent med to klubber, den ene fra Umbwe Onana, den andre fra Umbwe Kifoni. Lagene trener hver ettermiddag til solen går ned over fjelltoppen, Tanzanias turistmaskin og viktigste motor i landets økonomi. I likhet med unggutter her hjemme drømmer de om å bli oppdaget av Arsenal eller Chelsea, men de har også litt kunnskap om norsk fotball: Ole Gunnar Solskjær var en stor helt blant fotballguttene jeg møtte. Og de lurte på hvor han nå holdt til.

Chagga-folket i Kilimanjaro er stengt ute fra pengestrømmen turistmagneten skaper for staten og de store nasjonale og internasjonale turoperatørene. Nasjonalparken er strengt bevoktet for å holde lokalbefolkningen ute. De kan ikke lenger jakte i området, hente ved eller materialer til husbygging. Her finner vi de aller fattigste småbøndene i hele Tanzania. De lever i skyggen av Kilimanjaro-økonomien.

Fotball sto ikke på min agenda da jeg for to uker siden reiste til Kibosho-regionen i Kilimanjaro. Hensikten var å støtte opp under konkrete prosjekter stiftelsen Yes Kilimanjaro, som jeg selv er sterkt engasjert i, står bak. Men sist sommer hadde familien besøk av Rogath, en sportsglad unggutt fra en av landsbyene. Da jeg spurte om fotball og hvor ofte laget hans trente, forklarte han nokså beskjemet at det hadde vært en lengre pause: Fotballen var revet i stykker, og de hadde ikke maktet å skaffe seg en ny. Han fikk med seg to nye fotballer fra Norge. Og reiste lykkelig tilbake til Tanzania. Min rolle som supporter og sponsor stoppet der. Trodde jeg.

Mitt lille bidrag til fotballen i landsbyen hadde åpenbart fått fart på treningen. Noen ti-

SNØEN PÅ ...: Fotballklubbene i mitt hjerte ligger i to små Chagga-landsbyer i Kilimanjaro. Spillerne på laget fra Umbwe Onana sørget for at spillerne som ikke hadde fotballsko, skulle stå bakerst. Slik at armoden ikke ble alt for synlig.

mer etter landing på Kilimanjaro flyplass dukket Rogath opp sammen med kapteinen på laget, for å takke. Og for å invitere meg til en vennskapskamp med nabolandsbyen. Kampen kunne spilles når jeg hadde tid. Det ble en stor opplevelse. Men også en tankevekker for en sportsinteressert nordmann. Om vi ser bort fra fotballen fra Norge, manglet spillerne det aller meste. Ett av lagene hadde skaffet seg noen T-skjorter av samme farge, til de fleste på laget, men ellers gikk kampen i alle varianter av klær og farger. Omtrent halvparten av spillerne gikk inn i harde taklinger barbeint. Imidlertid: Spiriten og humøret var på topp. Og kvaliteten i spillet var etter min amatørvurdering særdeles god. Her skulle OAs fotballguru Knut Befring vært, tenkte jeg. Da ville også han fått sett lange, spennende dribleserier, flust med målgivende brassespark, og en

keeper som var høyt og lavt. Som med tigersprang reddet han det meste, uten hansker og fotballsko. Etter det jeg kan lese av ulike fotballvurderinger i vår avis er det langt mellom slike godbiter på arenaene her i distriktet.

Vennskapskampen mellom Umbwe Onana og Umbwe Kifoni hadde flere hundre tilskuere. Det tok litt tid før jeg skjønnte hvorfor den ble spilt, at det faktisk var til ære for meg, sponsoren fra Norge. Som hadde brukt noen hundrelapper til to fotballer. De hadde ingen andre som kunne stille opp. I likhet med andre «hovedsponsorer», som Nammo og Eidsiva, ble også jeg smigret og rørt over oppmerksomheten. Og bladde opp noen hundrelapper til. Dermed fikk lagene to nye fotballer, og T-skjorter til alle. Det ene laget spiller nå i rødt som Arsenal, det andre blått som Chelsea.

Tanzaniansk fotball har jeg ikke spesielt peiling på. Men fotballgutta i Umbwe mener de hører hjemme i andre- eller tredjedivisjon. Kravet de står overfor for å komme med i ligaen handler ikke om investeringer i store arenaer eller fasiliteter for publikum og presse, men om å ha drakter og fotballsko, og i tillegg litt penger til å reise til nabobygder for å spille. Det blir et litt tyngre løft for hovedsponsoren, men jeg får seg hva som er mulig å få til neste år.

Meningen med dagens «sideblikk» er ikke å skryte over eget engasjement, men å fortelle om en personlig, hyggelig opplevelse. Kontrasten er enorm mellom krav unge fotballspillere i vårt overflodssamfunn stiller for å gå på banen, sammenliknet med de forhold spillere i enkelte andre land står i. Men jeg er slett ikke sikker på at gleden ved

fotball og annen idrett er større her hjemme enn blant de aller fattigste. Snarere hvert imot.

Det er mange i Vestoppland som gjør en stor innsats for idrett blant barn i Afrika og andre verdensdeler. Flere ildsjeler har også fått med seg fotballer fra OA. Også organisasjonen Mysa, som jobber i slummen i Nairobi, har samarbeidsklubber i vårt distrikt, blant annet i Land. Den mest profesjonelle aktøren er Right To Play, som ble etablert i forlengelsen av Olympic Aid på Lillehammer. Organisasjonen har prosjekter i hele 22 land i Afrika, Asia og Midtøsten.

Idrett og lek er en uhyre viktig arena for gi barn og unge i vanskeligstilte områder et løft. En ny fotball eller to kan faktisk gi ungdom i en landsby livsmotet og optimismen tilbake.